

TIDNINGEN

Medlemsblad för STA
Sällskapet TrädgårdsAmatörerna

Redaktionen för TrädgårdsAmatören
Christina Fryle
(material och annonser)
Leif Fryle (bilder)
Handelsgatan 21
432 36 Varberg
Telefon: 0340-136 57
redaktionen@tradgardsamatorerna.nu

Owe Jaktlund
(föreningsnotiser)
Oktop 101
310 50 Slöinge
Telefon: 0346-409 09
owe.jaktlund@bredband.net

Ansvarig utgivare:
Rolf Wiking

Utgivningstider:
mars, maj, september och december
Manus insändes före:
10/1, 15/3, 15/7 och 20/10

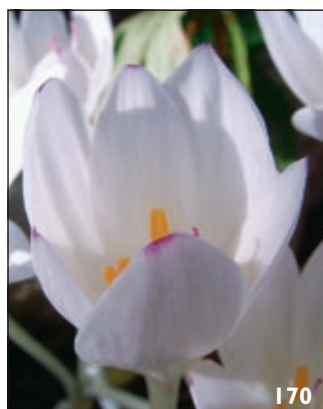
Eftertryck utan tillstånd förbjuds.
För insänt ej beställt material ansvaras ej.
Observera att åsikter framförda i
insändare eller redaktionellt material inte
nödvändigtvis reflekterar
riksföreningens åsikter.

Vid utebliven tidning, adress- eller
namnändring:
Maryla Wallin
Färentunagränd 25
194 55 Upplands Väsby
Telefon: 08-590 343 21
onsdagar 17.00–20.00
medlem@tradgardsamatorerna.nu

Äldre nr av TA:
Laila Green
Botaskärsvägen 28
511 42 Kinnahult
Telefon: 0320-161 89

Länkar i våra artiklar:
Vi vill påminna om att alla länkar till
Internet som finns i tidningen också
finns samlade på vår egen hemsida:
www.tradgardsamatorerna.nu

Omslagsbild: *Hemerocallis 'Siloam
Sugar Time'* (daglilja).
Foto: Lotta Bernler

INNEHÅLL

- 154 Rolf har ordet
- 156 Trädgårdsmissionärerna Christina Fryle
- 160 Fritillaria i Centralasien Eric Wahlsteen
- 164 Vintergrön trädgård, del 5 Inge Knutsson
- 170 Tre trevliga tidlösor till Johan Pettersson
- 172 STA:s Hollandsresa Owe Jaktlund
- 174 Res till Skottland med STA
- 175 Skaraborgskretsen kåserar Kerstin Petersén
- 176 Litteratur
- 177 ”Trädgårdsliv” är nominerad till årets trädgårdsbok!
- 178 Ombudsmötet 2008, rapport från Norrköping
Kerstin Alvesson
- 180 HIH Presentation
- 181 Owe:
- 182 Kontakt med läsekretsen
- 183 Riksmötet i Hälsingland den 10–12 juli 2009
- 184 Frölistan, allmänna kommentarer
- 187 Frölistan
- 200 Frölistan, donatorer
- 201 Frölistekommentarer
- 203 Dala-Gästrikrekretsen firade 30 år!
- 204 Föreningsnotiser
- 206 Innehållsförteckning 2008
- 207 Skalbaggsvarning

STA:s Hollandsresa

15–20 september 2008

Owe Jaktlund
text och foto

Christina och Leif Fryle arrangerade under en vecka i september en resa till Holland i STA:s nya satsning på kortare resor inom Europa. Här följer en rapport från denna resa.

Resan var utannonserad som en kombinerad inspirations- och inköpsresa med besök i såväl privat- som modellträdgårdar och plantskolor. Under bussresan mellan Göteborg och Helsingborg fylldes därför sätena i bussen vartefter med 26 förväntansfulla amatörer. Medan packning och plantbackar vilade ut i lastutrymmet plockades böcker, kataloger och önskelistor fram. Växter diskuterades och listorna utökades. Den enda lilla incidenten under nerresan var när en

så här" följde man en liten stig längst bort i trädgården och stod plötsligt i en dubbelt så stor trädgård! Höga häckar runt om gjorde att man inte såg de omgivande husen och man befann sig i en överklig och frodig värld. Harry är läraren arbetar nu nästan heltid som trädgårdsdesigner och några av hans skapelser kunde också beundras inne i staden.

Vi besökte också två andra trevliga privatträdgårdar som låg nära varandra och också samsas om en gemensam hemsida. Willemiens med klippta häckar och perennrabatter i engelsk stil. Anna, som är konstnär, har en stor trädgård med många skulpturer och galleri.

Besöket på Prionaträdgården var däremot resans enda besvikelse! Den berömda trädgården verkade inte vara skött i år och kanske inte förra året heller. Det tog oss bara några minuter att inse att inträdet gränsade till bedrägeri och att vi snabbt skulle återvända till bussen och modifiera programmet lite. Det ska mycket till för att jag ska besöka den trädgården igen!

Att åka buss i Holland och passera genom små samhällen på smala gator och vägar är nästan lika intressant som att besöka trädgårdar. Nivån på trädgårdarna är kanske högre i Holland än någon annanstans. De är små men välskötta och med mycket städsegrönt och klippt. Inte så förvånande är det också den trädgårdsstilen som dominerar i alla de modellträdgårdar vi besökte under resan. Störst var Appeltern med 190 små trädgårdar, men såväl Ada Hofman, Jan Boomkamp som Mien Ruys hade visningsdelen uppdelad på små trädgårdar med olika teman. De tre första hade också en restaurang där vi passade på att äta lunch.

På Appeltern tillbringade vi en hel eftermiddag och var rätt möra i benen efter den långa promenaden runt området. Även om det fanns en del "konstiga" trädgårdar av den typ som kanske bara älskas av den trädgårdsarkitekt som ritat den, fanns det gott om planteringar för alla smakriktningar. Inte minst ser jag det nu när jag måste välja ut några få bilder till den här rapporten och inser att jag skulle kunna fylla hela tidningen med bilder från resan.

Ada Hofmans vattenträdgårdar i Hardenberg var en trevlig upplevelse och här fanns det ett otal dammar, fontäner och bäckar i alla tänkbara storlekar. En liten kulturkrock var väl att

1. Den stora koreanska blomsterkornellen, *Cornus kousa*, som vi beundrade i Mien Ruys trädgård.

2. En modellträdgård med japanskt tema i Appeltern.

av resenärerna inte hittade bussen vid ankomsten till Puttgarden och vi fick vänta ett tag tills hon hittade ut ur färjan. Strax efter åtta på kvällen var vi framme vid hotellet i Nijmegen och efter en kort uppfräschning åt vi en gemensam middag på hotellet. Där anslöt också vår sista deltagare till sällskapet.

Den trädgård de flesta hade sett fram emot var nog Piet och Anja Oudolfs. Eftersom de satsar mycket på gräs var det här en väldigt bra tid på året för att besöka trädgården. Jag tror ingen blev besviken över det besöket och inte heller av plantskolan som Anja har i anslutning till trädgården. Piet själv påstods vara på resa i USA, men skyller man på det ska man nog inte springa ut i plantskolan medan besökarna fortfarande är kvar!

Den största positiva överraskningen var Harry Pieriks privatträdgård i Zwolle. Den var helt dold från gatan och vi fick passera genom garaget för att komma in. Väl inne såg vi en typisk "amatörträdgård" på ca 800 kvadrat. När man så började fundera på att "var det inte mer än

vi hade svårt att förstå hur de kunde ha kedjade ugglor och uvar utplacerade på olika ställen i trädgården.

Mien Ruys hade i sin trädgård under 70 år testat designidéer och dessa var klart sevärda. Trädgården är uppbyggd i anslutning till plantskolan Moerheim som hennes föräldrar då drev. Tidigare var samarbetet väldigt nära men nu har de byggt en ny entré till trädgården och vi fick att hoppa över ett dike eller smyga in genom ett staket för att undvika en lång promenad till plantskolans entré. I plantskolan var växterna dåligt märkta och det mesta kändes lite försummat. Jag sätter ett frågetecken här, men då man ändå besöker trädgården finns det ingen anledning att inte titta in i plantskolan också.

Jan Boomkamp har både en välförsedd plantskola och en visningsträdgård med drygt 50 modellträdgårdar. Visningsdelen var väldigt välskött men plantskolans prisnivå var aningen högre än övriga platser under resan, och då tänker jag inte bara på det formklippta trädet för 8 900 €.

Det visade sig bli rätt mycket handlande under resan eftersom så gott som alla platser vi var på hade någon form av försäljning. Av plantskolorna såg jag nog mest fram mot det första besöket, på den i mitt tycke intressantaste plantskolan i Europa. De Hessenhof i Ede har ett stort och spännande sortiment, och när jag såg de välfyllda kärrorna vid utgångskassan blev jag inte förvånad när ägaren Hans Kramer sa att av de 30 bussbesöken under året var vi de som handlat mest. En intressant kommentar var också att han tyckte vi hade varit det kunnigaste sällskapet.

I Sverige tycker jag mig ha märkt att prisnivån är högre när trädgården är välkänd men i Holland verkar inte den regeln gälla. Möjligen är priskonkurrensen så pass stor att sådana påhitt inte fungerar. Att t.ex. hos Oudolf betala 6 € för stora plantor av *Miscanthus* tyckte jag i alla fall var mycket anständigt.

På hemvägen stannade vi strax innan stängningsdagen på fredagen vid den välkända tyska trädplantskolan Horstmann i Schneverdingen. Att det var en höjdpunkt för många att handla dvärgbarrväxter var ingen som helst tvekan, då de flesta snabbt försvann mot den plats där dessa små godingar fanns. Min trädgård är inte

riktigt mogen för dvärgbarr, så jag koncentrerade mig på lite andra buskar och med tanke på priset var jag glad att jag inte handlat dem hos Boomkamp. När jag kom fram till några bänkar med ljung för bara en dryg europapeng styck hamnade hela 14 krukor i min vagn.

Sista natten tillbringades på Parkhotel Rosarium i Uetersen och under några morgontimmar den sista dagen kunde vi vandra omkring i det stora rosariet, förundras över hur mycket som blommade och ta fantastiska bilder av dagstänkta rosor i morgonsol.

För att sammanfatta resan kan jag inte göra annat än att hålla med vår trevliga chaufför om att resan var ovanligt välplanerad. Vägbeskrivningar och tidsberäkning för både resorna och besöksmålen var bra. Alla tider hölls och inte en felkörning på hela resan. De valda hotellen låg centralt, vilket gjorde det lätt att hitta de lokala sevärdheterna och någonstans att äta på

Länkar

Harry Pierik
www.tuinHarryPierik.nl

Willemien och Anna
www.tuinenhattem.nl

Rosariet i Uetersen
www.parkhotel-rosarium.de

Andra bilder från resan på:
<http://picasaweb.google.se/L.Fryle>

För övriga länkar se TA 2:2008 eller vår hemsida.

kvällarna. Eftersom resorna ut till besöksmålen dessutom var behagligt korta betydde det också att vi hade gott om tid på mornarna för att både få i oss frukosten och ta en promenad i omgivningen om man så ville.

Det var därför som en grupp väldigt nöjda resenärer vid hemkomsten åter spreds för vinden för att smälta nya intryck, ta hand om sina inköp och invänta nästa trädgårdsresa.

3. Klippta häckar och planteringar i Willemiens trädgård.

4. En vy från Oudolfs trädgård med de berömda formklippta avenbokshäckarna i bakgrunden.

5. Resenärerna plockar åt sig av dvärgbarrväxterna hos Horstmann.